

καὶ ἐξαιρουμένης μιᾶς δοθείσης ἐπιθέσεως ἀλλοτρίων, ἐδύνατο νὰ διάγη μεμονωμένη καὶ ἄσχετος ταῖς λοιπαῖς. Μετ' οὐ πολὺ ὅμως κατὰ τὴν πρόοδον τοῦ κοινωνικοῦ ἐξελιγμοῦ εὐρίσκομεν αὐξοῦσαν διαφορὰν μεταξὺ κυβερνώντων καὶ κυβερνωμένων. Εἶδος τι ἀρχηγίας σχεδὸν ἰσοβαθμίου καθορᾶται πάντοτε κατὰ τὴν πρώτην προχώρησιν τῶν περιπλανωμένων οἰκογενειῶν πρὶν ἢ φθάσωσιν εἰς τὸν σχηματισμὸν νομαδικῆς φυλῆς. Ἡ ἐξουσία τοῦ ἰσχυροτέρου γίνεται ἐπαισθητὴ μεταξὺ ομάδος ἀγρίων ὡς καὶ μεταξὺ ἀγέλης κτηνῶν. Ἐν πρώτοις ὅμως ἐστὶν ἀόριστος, ἀβέβαιος, συμμεριζομένη καὶ ἄλλων κατωτέρας δυνάμεως, οὐδόλως συνοδευομένη ἀπὸ διάφορον ἀσχολίαν ἢ τρόπον τοῦ ζῆν: ὁ πρῶτος ἀρχὼν κατασκευάζει τὰ ἴδια αὐτοῦ ὄπλα, φονεύει τὰ θηρία ἢ τὰ πρὸς τροφήν χρήσιμα ζῶα, κατασκευάζει τὴν καλύβην αὐτοῦ, καὶ οἰκονομολογικῶς θεωρούμενος, οὐδόλως διαφέρει τῶν λοιπῶν τῆς φυλῆς αὐτοῦ. Προοδευούσης τῆς φυλῆς αὐτοῦ βαθμηδὸν ἢ διαφορὰ μεταξὺ κυβερνώντων καὶ κυβερνωμένων γίνεται ἐπαισθητοτέρα. Ἡ ὑπερτάτη ἀρχὴ μεταβαίνει κληρονομικῶς εἰς τὰ μέλη μιᾶς οἰκογενείας, ἧς ὁ πρεσβύτερος παύων τοῦ προβλέπειν τὰς ἰδίας αὐτοῦ ἀνάγκας, προμηθεύεται παρ' ἄλλων καὶ ἀναλαμβάνει ἀποκλειστικῶς τὸ ἔργον τοῦ κυβερνᾶν. Συγχρόνως ἀναφύεται ἄλλο ἰσοβάθμιον εἶδος κυβερνήσεως, τὸ Θρησκευτικόν. Καθάπερ ἀποδεικνύουσιν ἅπαντα τὰ ὑπομνήματα καὶ αἱ παραδόσεις, οἱ ἀρχαιότεροι τῶν ἀρχόντων ἐθεωρήθησαν ἀνέκαθεν ὡς θεῖα πρόσωπα. Τὰ γνωμικὰ καὶ ὁ βίος αὐτῶν θεωροῦνται ἱερά μετὰ θάνατον, καὶ ἐπιβάλλονται ὑπὸ τῶν θεῶν καταγομέ-